

Esko Seppänen Turussa, Metalli 49:n juhla, 24.11.2010

Etsii, etsii ja soisi löytävänsä. Mikä se on?

Se on pääoma, joka etsii uutta omistettavaa, uutta omaksi otettavaa, uutta pörssitettävää, uutta patentoitavaa, uutta koottavaa, uutta kasattavaa.

Pääomalla on yhteinen kieli, rahan kieli. Sillä on myös yhteinen mieli, joka haluaa privatisoimista, kilpailuttamista, ulkoistamista, määräaikaistamista, aliurakoittamista, joustattamista. Markkinavalta on isänmaiden työpaikkojen ja niiden sosiaaliturvan aukko- ja avohakkuita.

Markkinavoimille, pääomien tehohoitoyksikön henkilökunnalle, maapallo on yksi ja sama tila

rahojen tulla ja mennä. Se, että pallo on pyöreä, ei ole ongelma; eiväthän kapitalistit harjoita ympyrän neliöimistä vaan omaksi ottamista. Se, onko maapallo pannukakkua vai juustoa, ei ole kapitalistille tärkeää. Ottaminen on. Kokoaminen on. Kasaaminen on.

Markkinavoimat ovat rahavallan sotilasjunta, kapitalismin näkyvä käsi. Niille – tai ihmisistä puheen ollen ”heille”, ihmisiähän ne markkinavoimat ovat – eli siis heille, markkinavoimille, on ominaista yhdenmukainen käyttäytyminen. He menevät rahan jäljessä vaikka järveen niin kuin entisessä sadussa rotat Hamelnin pillipiiparin perässä. Markkinarottien voimannäyttö ja -käyttö ei rajoitu markkinoihin, ei edes maailmanmarkkinoihin, vaan he tanssittavat isojaakin yhteiskuntia omien nuottiensa mukaan, oman soittonsa tahtiin. Se on vinha tahti, ja aina soi. Markkinavoimat ovat ei-kukaan ja samalla kaikki, joilla on sama ajattelu, sama logiikka, sama ahneus, sama usko, sama toivo, sama rakkaus; ja suurin niistä on rakkaus. Rakkaus rahaan.

Me elämme kapitalismissa, joka ei ole vapaa markkinatalous. Markkinoiden vapautta rajoittavat markkinavoimat, jotka eivät vain flirttaile valtiovallan kanssa vaan ovat avoliitossa sen kanssa. Valtio on kapitalismin yövartijat ja pelastuspalvelu. Miten tarkka havainnoitsija olikaan jo puolentoista sataa vuotta sitten Karl Marx, joka kysyi, että pitääkö valtiovallan todella olla vain toimikunta, joka hoitaa porvariluokan yhteisiä asioita?

Kapitalismin avopuolisoa valtiota on viime vuosina tarvittu pankkien keinotteluvoittojen pelastamiseen niiden velallisten velkojen takaisinmaksukyvyttömyydeltä. Talousnobelisti Joseph E Stiglitz kuvaa sitä niin, että on privatisoitu voitot ja sosialisoitu tappiot. Valtiot pelastivat kapitalismin romahdukselta, jonka markkinavoimat olivat saaneet aikaan. Kapitalismin kriisisyyllisiä eivät olleet sosialistit, kommunistit, terroristit, ay-liike, islam, Iran tai Neuvostoliitto vaan markkinavoimat, nuo ahneet pirulaiset.

Euroopassa pelastusrenkaan keinottelijapankeille heitti EU.

Emu pienillä kirjaimilla on lintu. EMU isoilla kirjaimilla taas on kolmentoista EU:n jäsenmaan muodostama rahaliitto, joka synnytti euron. EMU on euron äiti. Se ei kuitenkaan ole vain yhteisen rahan vaan myös sen isoveljen yhteisen rahapolitiikan äiti. Rahapolitiikka paljasti kansalaisille salatut kasvonsa joidenkin euromaiden velkojen alkaessa tulla muille maksuun.

Kun Suomi liittyi Euroopan Unioniin, siitä järjestettiin neuvoa antava kansanäänestys. Väittelyä käydään edelleenkin siitä, lupasiko poliittinen eliittimme kansanäänestyksen myös siinä tilanteessa, että oltaisiin luopumassa markasta; onhan oma raha yksi itsenäisyyden tärkeimpiä tunnusmerkkejä. Suurella osalla kansaa on vankka mielipide, jonka mukaan meille luvattiin kansanäänestys EMU:sta ja markan korvaamisesta eurolla. Jos se olisi järjestetty ja suomalaiset olisivat äänestäneet oman rahan puolesta niin kuin Ruotsin ja Tanskan kansat tekivät, Suomella ei olisi –
ainoana pohjoismaana –
osallistumispakkoa euromaiden velanmaksutalkoisiin.

EMU näyttäytyi suomalaisille pitkään menestystarinana, ja sitä hän se on edelleenkin matkustavaisille ihmisille, kun monissa maissa kelpaa sama raha. Sen lisäksi korot ovat näyttäytyneet velallisille alhaisina, vaikka halvan rahan politiikka ei olekaan tullut Suomeen EMU:sta vaan USA:sta, jossa raha oli löysää ja korot matalat. Kun muualla ei ollut mahdollista toimia poikkeavasti globalisaation myrkyttämällä markkinoilla, USA:n finanssimarkkinoiden romahdus oli sitten koko kapitalistisen systeemin kriisi, jossa valtiot saatiin toimimaan pankkien pelastusenkeleinä.

EMU:un liittyi alun alkaen sokkelin valuvika: maat olivat liian erilaisia samaan rahapolitiikkaan ja yhteiseen rahaan. Me Suomen EMU-jäsenyyden kritikit sanoimme jo markasta luopumisen aikaan, että EMU ei ole optimaalinen valuutta-alue; että maiden erilaisesta kehityksestä syntyy ongelma. Niin kävi, ja euron todellinen hinta suomalaisille alkoi paljastua Kreikan velkakriisissä.

Kreikassa sekä oikeisto- että demarihallitukset, kummatkin vuorollaan, ostivat äänestäjien suosiota velkarahalla. Samat poliitikot väärensivät – amerikkalaispankkien avulla – tilastot, mikä siirsi ylivelkaantumisen paljastumista. EU:ssa tiedettiin mutta ei välitetty Kreikan vääristä tilastoista.

Kreikka velkaannutettiin tuontirahalla, joka käytettiin – kuten Suomessakin 1980-luvun lopussa – väärin tarkoituksiin. Vietettiin kulutusjuhlia, velaksi. Suomen ylivelkaannutettiin väärällä valuuttakurssilla ja kriisistä päästiin ulos devalvoimalla, panemalla markat muille alennusmyyntiin. Yhteinen raha on vienyt politiikan työkalupakista pois tämän vaihtoehdon, mitä

Kreikka olisi tarvinnut. Kun EMU:ssa on yhteinen kova valuutta, jäsenmaiden ei ole mahdollista korjata huonoa taloudenpitoa oman valuutan ulkoisen arvon pehmentämisellä. Ei ole omaa valuuttaa, jolla operoida. EMU:ssa on siihen tarkoitukseen käytettävä ns. sisäistä devalvaatiota, mitä ovat palkanalennukset, eläke-etujen leikkaukset, työttömyys sekä julkisten palvelujen ja sosiaaliturvan alasajo. Kreikan velkatulivuoren purkautuessa euro toi tätä sisäisen devalvaation tuhkaa maksuun Suomelle.

EMU-maiden pääministerit päättivät pelastaa pankit ja niiden saatavat vaihtamalla velalliset eli ottamalla Kreikan velat omille valtioilleen, lähettämällä sinne rahaa, jotta pankit saisivat maksun veloilleen. Suomesta sinne lähetetään "lainaksi" 1 600 miljoonaa euroa.

Koko operaatio, jolla muut maat ottivat vastuun Kreikan veloista, oli EU:n perustuslain mukaan laiton, sillä artikla 125 kieltää sellaisen yhteisvastuun: *"Jäsenvaltio ei ole vastuussa eikä ota vastatakseen sitoumuksista, joita toisen jäsenvaltion keskushallinnoilla, alueellisilla, paikallisilla tai muilla viranomaisilla, muilla julkisoikeudellisilla laitoksilla tai julkisilla yrityksillä on."*

" EU:ssa jäsenmaiden yhteisvastuu muiden veloista on nimenomaan kielletty.

Kreikan avustamisen laillisuusperustana oli myös perustuslain artikla 122: *"Jos luonnonkatastrofit tai poikkeukselliset tapahtumat, joihin jäsenvaltio ei voi vaikuttaa, ovat aiheuttaneet tuolle jäsenvaltiolle vaikeuksia tai vakavasti uhkaavat aiheuttaa sille suuria vaikeuksia, neuvosto voi komission ehdotuksesta tietyin edellytyksin myöntää kyseiselle jäsenvaltiolle unionin taloudellista apua."*

Kreikkaa oli siis muka kohdannut luonnonkatastrofi, kun Kreikan hallitukset olivat ottaneet niin paljon velkaa kuin saivat!

Kun etsitään Kreikasta alkaneen EMU:n kriisin syyllisiä, minä syyllistän maksukyvyttömälle maalle annetusta velasta ne pankit ja sijoittajat, jotka antoivat sille rahaa lainaksi. Kun eletään kapitalismissa, rahanlainaus on liiketoimintaa, jossa lainanantaja ottaa sen riskin, että velallinen ei maksa velkaa takaisin. Riskinotosta pankki perii maksun: koron. Euron maissa korko oli melkein koko 2000-luvun ajan kaikille maille lähes sama, ja Kreikka sai EMU:ssa ollen halpaa velkaa, jota se ei olisi saanut pelkkänä itsenään. Ylivelkaantumalla muiden piikkiin se sitten aiheutti yhteisen rahan kautta EU:n kokoisen kriisin.

EU:ssa valittiin Kreikalle rahaa lainanneiden ja siitä riskistä maksun perineiden pankkien pelastamisen tie jäsenmaiden veronmaksajien kustannuksella. Siitä voidaan päätellä, että markkinavoimat ovat sulkeneet EU:n politiikat rautaiseen häkkiin, josta pääsee pois vain alistumalla rahan tahtoon. Muuten tulee maailmanloppu, sanoo vänrikki Nappula, Jyrki Katainen.

Kreikalle ei ole riittänyt avuksi se, että se – jäsenmaksurahojen suurimpana nettosaajana – saa EU:lta, siis meiltä, jo ”normaaleihin” kansallisiin toimintoihinsa ilmaista rahaa yli 6 miljardia euroa vuodessa. EU-rahaa saavat muun muassa sellaiset tupakan viljelijät, joiden sato ei kelpaa kuin kessuksi kehitysmaihin. EU ei kerro, kuinka monta sataa miljoonaa euroa katoaa kreikankessuna ilmaan.

Kreikkaa eivät kuitenkaan velkaannuttaneet tupakanviljelijät vaan kapitalistit ja poliitikot, joiden joukosta ei löydetä vastuun kantajia. Presidentti Carolos Papoulias sanoikin kansan puolesta katkerana, että ”*palkkojen ja kulutuksen leikkaukset toteutetaan erittäin tehokkaasti, mutta meidän kaoottinen oikeusjärjestelmämme pitää huolen siitä, että veronkiertäjien ja lahjusten ottajien takaa-ajo valuu hiekkaan*”.

Saadaanko Kreikalle lainattavat rahat joskus takaisin?

Ei saada. Ei velkaa makseta lisävelalla vaan tuloilla, ja niitä ei Kreikan valtiolla ole velkojen maksuun. On selvää, että tulossa on velkojen uudelleenjärjestely ja osittainen anteeksianto vuonna 2014, kun Kreikan pitää palata ankaran laihdutuskurin jälkeen toimeen tulevaksi omillaan. Voi olla, että ensin Kreikalle annetaan lisää maksuaikaa ja sitten taas lisää, ja vähitellen koko velka unohdetaan – tai inflaation annetaan syödä velka meidän tappioksemme.

Kun Suomi tuli aikoinaan USA:ssa kuuluisaksi omien velkojensa takaisinmaksusta, EMU:ssa se laajensi reviiriään sitoutumalla maksamaan muidenkin kuin Kreikan velkoja. Siihen tarkoitukseen EMU-maat olivat Kreikan pelastuspaketin yhteydessä sopineet käytettäväksi erityistä ”vakaustälinettä” (EFSF), jossa ne sitoutuivat (jälleen perustuslain artiklan 125 kieltämään) yhteisvastuuseen muiden veloista takaamalla ylivelkaisten maiden lainojen takaisinmaksun. Sitä varten on Luxemburgiin perustettu vakaustälineviranomaisen, jonka kautta apu ohjataan saajilleen. Suomen osuus 440 miljardin euron takauspotista on 7 900 miljoonaa euroa. Sillä summalla ollaan valmiita turvaamaan myös niiden pankkien voitot, jotka olivat lainanneet itselleen halpa ”elvytysrahaa” Euroopan Keskuspankilta lähes nollakorolla ja myyneet sen edelleen kalliilla korolla niihin maihin, joissa sitä on ostettu kertakäyttötarkoituksia

varten, takaisinmaksua miettimättä. ”Vakaussälinettä” käytetään siihen, että pankit saavat omansa pois muilta kuin velallisilta mailta itseltään.

Kun vänrikki Nappula sanoo, että avunantajamaiden on vaadittava avun ehtona jonkinlaisia vastatakauksia, se on unihiekkaa suomalaisten silmiin. Se tilanne meni jo, jossa ehtoja voitiin asettaa. Todellisuudessa Suomi oli jo silloin hyväksynyt vastikkeettomat takaukset, kun vänrikki Nappula uhosi koko median leveydeltä, että Suomi vaatii takauksilleen takauksia tässä ”äärettömän, äärettömän” vaikeassa tilanteessa, jossa mikään muu maa ei tukenut Suomen vaatimusta.

Suomen taattavaksi tulee Irlannin veloista miljardi euroa, vähän yli tai ali. Kun Kreikan osalta takuista hyötyivät erityisesti saksalaiset ja ranskalaiset pankit, Irlannin velkojen osalta suuria hyötyjiä olivat englantilaiset pankit. Sillä tavalla selittyi EMU:un kuulumattoman Ison-Britannian vapaaehtoisuus osallistua Irlannin pankkien pelastusoperaatioon.

Markkinat ”rauhoutuivat” ja pankkikapitalistit saattoivat taas nukkua hyvin, kun yövartija oli tehnyt tehtävänsä.

Irlanti oli pitkään yksi suurimpia nettosaajia EU:n budjetista. Se sai EU:lta ilmaista rahaa jopa kymmenennen osan kansallisesta budjetistaan. EU totutti irlantilaiset helppoon rahaan. Kun Irlanti nousi EU-maiden elintasovertailussa kärkijoukkoon, Bryssel käänsi rahahanojaan kiinnemmäksi, ja se lisäsi Irlannin valtion rahapulaa keinottelupankkien tallettajien säästöjen pelastamiseksi.

Vertailun vuoksi todettakoon, että Suomi oli viime vuonna suurin nettomaksaja EU:n budjettiin ja että viime vuonna me maksoimme vapaaehtoisesti jäsenmaksua meitä rikkaampien maiden Englannin, Saksan, Hollannin, Itävallan ja Ruotsin puolesta.

Irlannin valtion konkurssitila ei ole EU:n syytä vaan Irlannissa toimivien pankkien syytä. Irlantilaisomisteisia pankkeja on kansallistettu niiden tallettajien säästöjen turvaamiseksi, mutta ei kansallistaminen vähennä velkaa. Se vain vaihtaa niiden maksajiksi kriisisyyttömät veronmaksajat, ja EMU:n kyseessä ollen myös muiden maiden veronmaksajat.

Kun demarit muistuttavat siitä, että Irlanti on 12,5 prosentin yhtiöverokantoinen yksi EU:n sisäisistä verokeitaista, he ovat oikeassa. Kun he vaativat Irlantia nostamaan yhtiöveroprosenttia, se ei ole mahdollista siksi, että käännytettäessä irlantilaisia hyväksymään Lissabonin sopimus heidän luvattiin saavan jatkaa alhaista yritysveroa muualta EU:sta tulevien yritysten verokeinottelua varten. Turha on demareiden tässä vaiheessa enää rypistää, kun homma on jo housuissa: demarit hyväksyivät jo Suomen 7 900 miljoonan euron takauspaketin ilman että siinä asetetaan avulle ehtoja.

Hallituksella on, kunhan se vain antaa eduskunnalle tiedonannon, valtuudet pelastaa Suomen veronmaksajien varoilla pankit myös Portugalin, Espanjan ja Italian maksukyvyttömyydeltä tässä pankkien pelastamisoperaatiossa, jossa me jo maksamme Kreikkaa, Irlantia, Islantia ja Latviaa.

Mitä EU:n ongelmien syvyyteen tulee, kaiken taustalla vaanii se ongelma, että ei ole tietoa siitä, miten Euroopan suuret maat Saksa, Ranska, Englanti ja Italia aikovat maksaa eläköityvien kansalaistensa eläkkeet. Suurimmassa osassa Eurooppaa ei ole lainkaan rahastoitu eläkerahoja tulevia tarpeita varten (eikä muuten Suomessakaan rahastoituja varoja ole tarkoitus käyttää eläkkeiden maksuun vaan työnantajien eläkemaksujen alentamiseen). Monissa maissa eläkkeiden maksu riippuu täysin pörssikursseista, eikä eläkkeiden täysimääräinen maksatus ei kestä pörssiromahduksia.

Ja vielä yksi kotimaan asia. Työvoiman vapaa liikkuminen EU:n sisällä on sitä, että uusien jäsenmaiden keikkatyöväki myy itseään halvemmalla kuin on työn hinta työntekomaan työmarkkinoilla. Nämä vieraat reppu- ja reissumiehet, jotka saavat halpatyölleen EU:lta laillisuuden burkhan, ovat ongelma myös työnantajille, jotka häviävät – EU:n pakollisiksi säätämät – urakkakilpailut ulkomaisille kilpailijoilleen. Siitä näkökulmasta, että Suomessa työläisen on tultava toimeen suomalaisilla palkoilla, joita ei voida laskea alhaisempien elämisen kustannusten maiden tasolle, muiden EU-maiden reppufirmoja pitää vaatia käyttäytymään Suomessa laillisesti, siis lakien mukaan, maassa maan tavalla. EU estää sen tuomioistuimen päätöksillä.

Suomessa ei ole tilastoja maassa tilapäisesti oleskelevien työntekijöiden määrästä. Tilastokeskuksen arvaus on, että 50 000. Rakennustyöläisten liiton arvion mukaan rakennuksilla on yli 20 000 ulkomaista tilapäistyöntekijää, joista vain kuutisen sataa maksaa veroa Suomeen ja muut eivät ehkä minnekään. Samaan aikaan on 30 000 suomalaista rakennustyöläistä ollut työttömänä ja elääkseen joutunut syömään suomalaista työttömyysturvaa. Sen maksamme me, eivät ne ulkomaiset verojänikset, joille Suomi on vapaa porkkanamaa.

Kenen etu on se, että sen monikymmentuhantisen ja monikotimaisen työvoiman laillisuusvalvontaa suorittaa maassamme vain parikymmentä virkamiestä – ja että jo vuosia sitten valtiovarainministeriö lakkautti poliisin erikoisyksikön keikka- ja reppupalvelurikosten torjumiseksi poistamalla valtion budjetista sen rahoituksen?